

at
AARHUS TEATER

KONSTELLATIONER

Danmarkspremiere
Stiklingen
12. september 2014

TEATRET SOM MULTIVERS

KONSTELLATIONER af Nick Payne

Af instruktør **RAMIN GRAY**
Oversat af Hanne Lund Joensen

I prøvesale over hele verden øver skuespillere
sig hver dag på at kopiere livet.
Og hver aften deler de resultatet med publikum.

I følge kvantemekanikken kan en partikels tilstand ændre sig, når den bliver målt. Det man observerer, bliver forandret af selve observationen. Den omstændighed er noget, vi, der arbejder med teater, har som et grundvilkår. Dét, vi laver, er aldrig det samme, det er forskelligt ved hver eneste opførelse. Det kan aldrig være det samme, for heller ikke publikum er de samme. Nick Paynes elegante, sjove og brutale stykke er måske det første, der bekræfter kvantefysikkens teori i selve sin dramatiske form. Under arbejdet med stykket i de seneste uger, har vi under prøverne funderet meget over, hvordan sandsynlighed, usikkerhed og mulighed er skrevet ind i stykket og har betydning for den situation, hvor I som publikum sidder og ser stykket.

Potentielle scener fra Marianne og Rolands liv udspiller sig på vores universformede scene, og I, publikum, bliver vidner til et bestemt udfald. Ved en anden opførelse – her, i København, London, Wien eller New York, i fortiden eller i fremtiden – eksisterer denne opførelse måske allerede i et såkaldt multivers. Og hvis, som nogle forskere siger, at tid er symmetrisk, så eksisterer alle opførelserne samtidigt: Det er vores subjektive perspektiv, der skaber en illusion om, at dette sker her og nu.

Men lad nu ikke det ødelægge fornøjelsen! Send blot en lille tanke til Schrödingers stakkels kat. Katten blev i Schrödingers tankeeksperiment indesluttet i en kasse med en portion gift og en atomkerne. Hvis atomkernen henfaldt, blev giften udløst og katten dræbt. Ifølge kvanteteorien befinder atomkernen sig ved begyndelsen af eksperimentet i en ustabil tilstand, på en gang henfaldet og ikke henfaldet. Hvis man overfører kvantefysikken til hverdagsplanet, kan man sige, at katten også befinder sig i en ustabil tilstand. Den er hverken levende eller død – eller både levende og død. Først når man åbner kassen, vil det vise sig, om katten er død eller levende. Ved iagttagelsen kollapse den ustabile tilstand til en af de to tilstande, enten død eller levende.

Situationen er den samme, når vi indøver stykket i et tomt teater. Det er en ustabil tilstand. Vi har brug for jer, publikum, for at fuldføre processen. Vi har brug for jer til at observere os, og gennem selve observationen til at forandre os. Til at lade de muligheder, vi lægger frem for jer, kollapse til en sammenhængende fortælling.

Forestillingen er produceret
i et unikt samarbejde mellem
Aarhus Teater og Husets Teater.

at
AARHUS TEATER

**HUSETS
TEATER**

Multiverset

Multiverset eller meta-universet er et hypotetisk sæt af adskillige, mulige universer, heriblandt det univers, vi konstant erfarer. En fortolkning af kvantemekanikken går ud på, at hver eneste mulighed forekommer i hvert sit univers. Så hver gang et atom har mulighed for at henfalde eller undlade at henfalde, deler universet sig i to. Ét, hvor atomet henfalder og ét, hvor det ikke gør. Der bliver skabt 2 parallelle universer, og de mange sæt af parallelle universer skaber tilsammen et multivers. Der er intet, der indikerer eksistensen af et multivers, men der er heller ingen fysiske love, der forhindrer det.

Dramatikeren Nick Payne har fortalt til The Guardian, at han blev inspireret til *Konstellationer*, da han så en tv-dokumentar om multivers-teorien. Et program, hvor fysikeren Brian Greene, forfatter til bogen *The Elegant Universe*, fremlagde ideen om, at vores univers blot er et af mange. Ideen om multiverset slog Nick Payne som både skræmmende og virkelig romantisk. Men lige meget hvor mange simultane universer, der findes, og hvor mange mulige versioner vi eksisterer i, var der dog én ting, han fandt sikkert; historien ender altid på samme måde – med døden.

Nick Payne

Efter sine studier på universitet i York flyttede Nick Payne (f.1984) til London i 2006. Han studerede videre på Central School of Speech and Drama og arbejdede et par år i boghandlen på National Theatre. Her læste han alle de stykker, han kunne komme i nærheden af. Han blev også tilknyttet Royal Court Theatre i London igennem deres anerkendte Young Writers Programme, hvor de har særligt fokus på udviklingen af nye dramatikere.

I 2009 debuterede Nick Payne med stykket *If There Is I Haven't Found It Yet* på Bush Theatre i London. Stykket blev godt modtaget, og Nick Payne vandt den prestigefyldte George Devine Award samme år. Dermed var han etableret som en dramatiker, man skulle holde øje med. Hans næste stykke, *Wanderlust*, havde premiere på Royal Court Upstairs i London i 2010. Med endnu en succes i hus høstede Nick Payne i Evening Standard i 2010 en nominering som den mest lovende dramatiker – en nominering han også med sine følgende stykker levede op til.

I januar 2012 havde hans stykke *Konstellationer* premiere på Royal Court Theatre, og det fik en overvældende modtagelse. Allerede i november blev stykket overført til et teater på West End. Det vandt prisen for bedste stykke i Evening Standard og blev nomineret til en Olivier Award. *Konstellationer* er siden blevet spillet over hele verden, og i begyndelsen af 2013 blev der planlagt en filmatisering af stykket. Disse planer er dog skrinlagt.

I 2012 blev Nick Paynes debutstykke *If There Is I Haven't Found It Yet* opført på et Off-Broadway teater i New York med filmstjernen Jake Gyllenhaal (*Brokeback Mountain*, *Donnie Darko*, m.m.) på rollelisten. Når *Konstellationer* har premiere på Broadway i januar 2015, er det igen med Jake Gyllenhaal på rollelisten. Det er endnu ikke offentliggjort, hvem han skal spille overfor.

RAMIN GRAY

Den danske udgave af *Konstellationer* er instrueret af Ramin Gray, som er fra England, hvor han er et etableret og velrenommeret instruktørnavn. Udover diverse teater- og operaopsætninger har han gjort sig bemærket for sit arbejde på Royal Court Theatre, hvor han som ansat fra 2000 til 2009 var med til at opbygge Royal Courts ry som 'writers theatre' (dramatikerens teater). Et ry, der spredte sig til hele verden. I dag er Ramin kunstnerisk leder af ATC Theatre (Actors Touring Company) i London.

EDWARD LLOYD PIERCE

Bag scenografien står den amerikanske scenograf, lysdesigner og kostumedesigner Edward Lloyd Pierce. Han har samarbejdet med en lang række teatre og har på Aarhus Teater lavet scenografi til forestillingerne *History Boys* (2007) og *Før/Efter* (2009). De seneste fem år har han været tilknyttet Husets Teater.

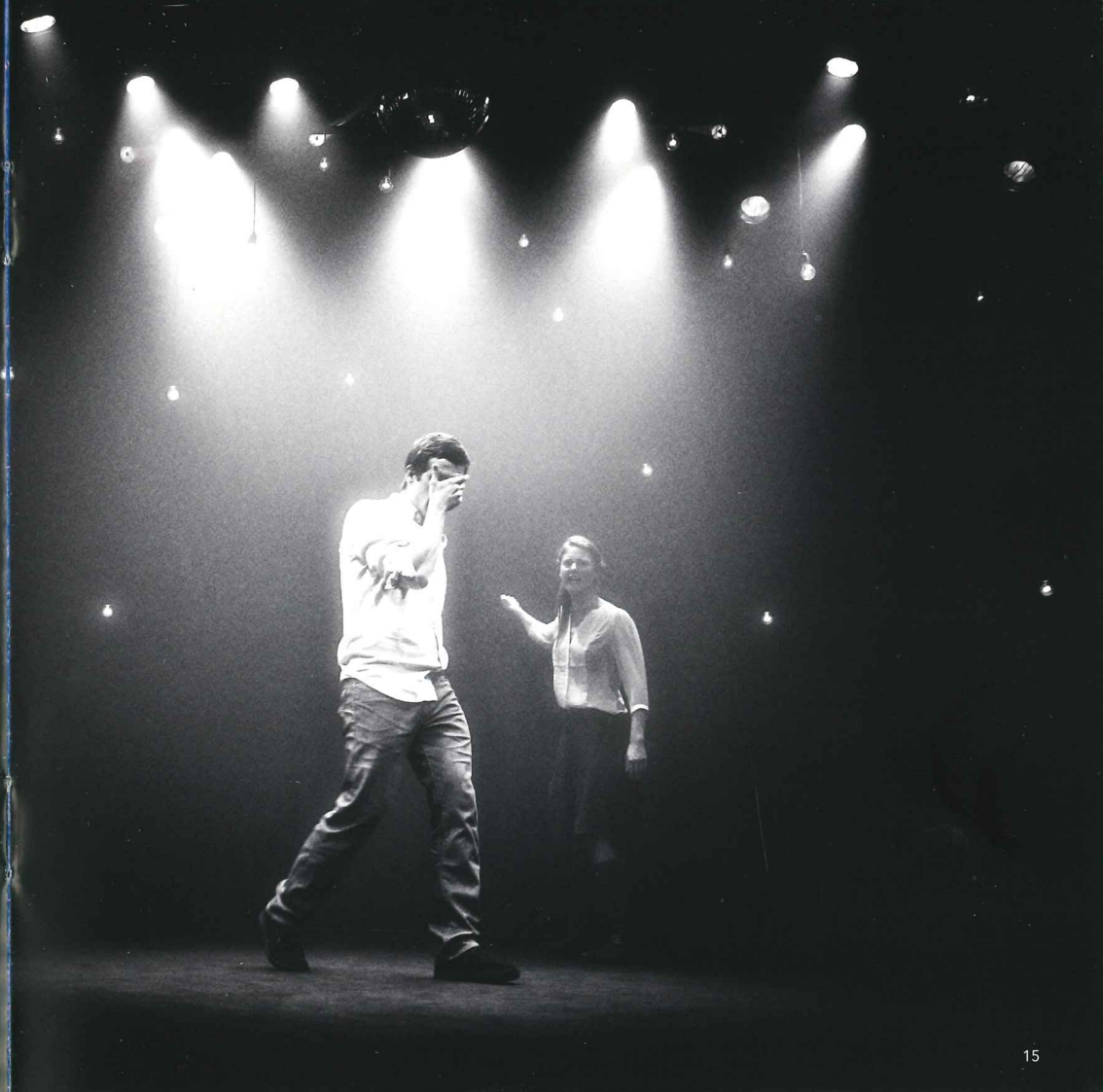
I 2010 vandt han en Reumert som Årets Scenograf for *Ingen møder nogen*, og i 2011 var han nomineret i samme kategori for *Greenboy*.

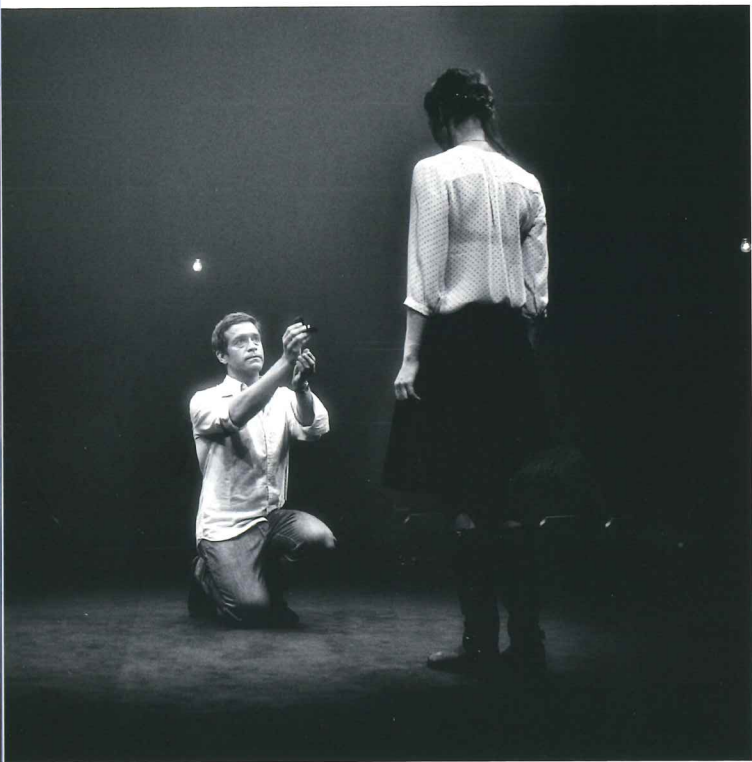
THOMAS LEVIN

Thomas Levin har tidligere gæstet Aarhus Teater som sønnen Oswald i Ibsens *Gengangere* i 2012. Levin har optrådt på teater, film og i TV siden 1998. På TV har vi bl.a. set ham i *Sommer*, *Borgen* og *Lærkevej*, og han har haft hovedrollen i filmen *Familien Gregersen*. Udover karrieren som skuespiller er Thomas Levin en succesfuld og prisbelønnet dramatiker og del af den kunstneriske ledelse på Teater GROB i København.

IBEN DORNER

Iben Dorner er uddannet på Skuespillerskolen ved Odense Teater i 2007. Hun har siden arbejdet på scener i hele landet og i flere film og tv-serier såsom *Borgen* og *Den som dræber*. Dem med børn vil nok huske hende som skolelærer i julekalenderen *Pagten* fra 2009, som blev genudsendt på DR i 2013. Af film har hun medvirket i blandt andet *Kandidaten*, *Sandheden om mænd*, *Sorte Kugler* og *Tarok*. Iben Dorner var i august 2014 nomineret til Svend-prisen som Årets Bedste Kvindelige Skuespiller.

KONSTELLATIONER
Af **NICK PAYNE**
Originaltitel **Constellations**

Oversættelse
KAREN MARIE BILLE
SIMON BOBERG
Iscenesættelse
RAMIN GRAY
Scenografi, kostumer og
lysdesign
EDWARD LLOYD PIERCE
Lyddesigner
CASPAR RAVN

Medvirkende
IBEN DORNER
THOMAS LEVIN

PRODUKTIONSTEAM
Producent
Ebba Bertelsen
Dramaturg
Hanne Lund Joensen
Produktionsleder
Kent Stensgaard
Forestillingsleder
Bo Cornelius
Sufflør
Birgitte Hansen
Markedsføring
Simon Fernando
Sminke / Mask
Jenni Koch
Rekvisitør
Ditte Marie Winther
Skræddersal
Bente Bilde
Malersal
Ruth Grønberg
Scenen
Jan Holm Nielsen
Lasse Askefrø
Smed
Michael Christensen
Snedker
Bent Ejvind Sørensen
Lysansvarlig
Rasmus Knudsen
Afvikling lys/lyd
Christopher Nieft Hansen

Voice coach
Nini Matessi Schou
Dans
Mads Vad Instituttet

Danmarkspremiere
Aarhus Teater
Stiklingen
12.09.14

Forestillingens varighed:
1 time og 5 min.

Forlag
Nordiska Aps - København

Programredaktion
Hanne Lund Joensen
Simon Fernando
Foto fra afsluttende prøver
Max Rosborg
Program layout
Jørn Moesgård as
Tryk
EJ Graphic

Forestillingen produceres i
samarbejde med **Husets**
Teater

Spilleperiode i København
18. oktober - 15. november

GLÆD JER TIL AT OPLEVE

ON/OFF

Scala

Premiere 17. april 2015

En klassisk og tragisk
kærlighedshistorie, udspillet
i en vanvittig virtuel verden

Her får du en utrolig historie om forelskelse,
besættelse og magt. To drenge forsvinder
ind i en fantastisk virtuel verden, hvor alt er
muligt, og hvor de til sidst mister kontrollen
med deres egen opfindelse.

Se hele repertoire på www.aarhusteater.dk

AARHUS TEATERS FONDE, SPONSORER OG SAMARBEJDSPARTNERE

FONDE

Købmand Herman Sallings Fond

FORESTILLINGSPONSOR

Vilhelm Kiers Fond

MEDIEPARTNER

Jyllands-Posten

LEVERANDØRSPONSORER

Kvadrat

EVENTPARTNERE

Søren Jensen,
Rådgivende Ingeniørfirma
Stibo A/S
Martin Professional

Læs mere på aarhusteater.dk
under Særligt for sponsorer

SAMARBEJDSPARTNERE

Advokatfirmaet Energi & Miljø
AFA JCDecaux as
Bravida Danmark A/S
C.F. Møller A/S
Danmon Systems Group A/S
Dansk Administrationscenter A/S
Danske Bank
Delacour
Ej Graphic a/s
El:Con
Enemærke og Petersen a/s
Epinion
EY
Handelsbanken
Harboe Skilte A/S
Heyday aps
Holst, Advokater
Hustømmerne A/S
JKS A/S

Jyske Bank
Jørn Moesgård as
Lindpro A/S
Malerfirma Dalsgaard og Co.
Mangaard Travel Group
Nordea
Nykredit
PWC
Schouw & Co.
Spar Nord Bank
Stark
Aarhus Havn

KULTURMINISTERIET STØTTER AARHUS TEATER